

КІНОПЕРФОРМАНС

«МАЛАХІЇЗМ»? ВІЧНА ПРОБЛЕМА ЦЬОГО СВІТУ

(рецензія на кіноперформанс «НАРОДНИЙ МАЛАХІЙ», 2019,
реж. Ірина Новосаденко)

Тетяна Петренко,

випускниця магістерської програми

*«Літературна творчість, українська мова і література та англійська мова»
Інституту філології КНУ ім. Тараса Шевченка*

Скарбницю українського документального кіно поповнив ще один твір – «КіноПерформанс. Народний Малахій».

Проте він відрізняється від типових документалок, до яких ми звикли. Тут немає сухих фактів, нудних інтерв'ю та безкінечних дат. Це інше. Це актуальне.

Микола Куліш – одна з найзагадковіших особистостей в українській літературній історії. Осягнути його твори, ідеї та глибину думок повністю неможливо. Тому і є безліч трактувань. Так само й у випадку з п'єсою «Народний Малахій». Є кілька постановок, знятий фільм, але сама ідея не набула широкого розповсюдження так, як мала би набути. До того ж, точного розуміння ідеї Куліша не існує. Але йдуть роки й ситуація змінюється. З'являється щось абсолютно нове, свіже й привабливе – «КіноПерформанс. Народний Малахій».

Велика команда, яка створювала цей фільм підійшла до цього відповідально. У процес створення були залучені психологи, гіпнологи, маркетологи, політологи й дослідники квантової теорії реальності. Тому продукт вийшов справді якісний.

Ми можемо поділити всесвіт фільму на три пласти. Перший пласт – власне документальний. У ньому експерти розкривають певні факти, які сприяють розумінню ідей Куліша, розумінню самої п'єси. Варто зауважити, що подача інформації не суха. Це більше формат діалогу з публікою, легкої розповіді, щоби кожен міг зрозуміти. Другий пласт – світ Малахія. У ньому протікають події самої п'єси, подані у вигаданій реальності. Третій пласт – елементи імпровізації від Олега Драча – режисера й актора. У такий спосіб створюється

комплексне сприйняття кіно. Мозок поглинає факти, на інтуїтивному рівні ми читуємо рухи акторів під час імпровізації та отримуємо враження від втілення сюжету. Усі ці пласти постійно переплітаються, утворюючи неймовірно комплексну картину в голові глядача.

А тепер до самої ідеї. Хто такий Малахій? Чому він народний? Народний Малахій Куліша – пророк? За допомогою тих частин п'єси, які були екранізовані, ми складаємо, наче пазли, у себе в голові шлях Малахія.

Малахій – це людина, яка думає, що він пророк і може щось змінити. Народний Малахій – це людина з хворобливою потребою змінити, реформувати, повести за собою людей. Але куди? У Малахія немає певної мети і його шлях – у нікуди. У нього є лише його еґо та альтер еґо, які показують внутрішню боротьбу, хід думок.

Тож п'єса «Народний Малахій» – це не критика комунізму, як зазвичай вважалося, а критика лжепророків, які збирають за собою людей і дають надію на «світле майбутнє». Такий «малахійзм» характерний не тільки українському народові, але й усьому світу. Є безліч прикладів, коли з'являлися Малахії і водили пустелею 40 років.

«КіноПерформанс. Народний Малахій» – це не тільки шлях до розуміння Куліша, його п'єси, – це шлях до відповідей на глобальні питання, переосмислення багатьох категорій. Це приклад якісного сучасного мистецтва, яке має глибоку сутність і чудове втілення.